

ANGELČEK

VSEBINA k 3. številki: L.-F.: Pisma — Matko Krevh: Črna muca — Janko Samec: Vseh mrtvih dan (Pesem) — Danilo Gorinšek: Naša puta (Pesem) — Svjatoslav: Naš kozel (Pesem) — France Bevč: Strahulja in pošast — Mirko Kunčič: Kaj je videla zvezda? (Pesem) — Jos. Kostanjevec: Mladostni spomini — Adam Milkovič: Sreča — Obrazi in izrazi — Bogomil: Dragi Marijini otroci! — Uganke, skrivalice in drugo. — Rešitve v 2. številki.

Uprava Vrta (Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 80) ima še nevezan Vrtec 1922 (Din 7), 1925 (Din 10), 1926 (Din 14), 1926/27 (Din 14), 1927/28 (Din 14), nevezan Angelček 1921 (Din 4), 1925 (Din 6), 1926 (Din 8), 1926/27 (Din 8), 1927/28 (Din 8), vezan Vrtec 1922, 1925, 1926, 1926/27, 1927/28 in vezan Angelček 1919, 1921, 1922, 1925, 1926, 1926/27, 1927/28.

V Jugoslovanski knjigarni se dobe poleg navedenih še Vrtec (vezan) 1910, 1911, 1915—1917, 1921; Angelček (vezan) 1895, 1906, 1908, 1912—1916, 1923.

Izreban je za 1. številko Jug Franjo; za 2. številko Jelka Sušteršič.

Vrtec s prilogo Angelček (10 številok) stane za leto 1929/30
Din 22, Angelček sam Din 8.

Urednik in izdajatelj: Jožef Volc, stolni kanonik v Ljubljani,
Pred škofijo št. 8.

Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrta in
Angelčka« v Ljubljani, Pred škofijo št. 8.

Naročnino sprejema »Uprava Vrta in Angelčka« (dr. Jožef
Demšar) v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Čekovni račun
uprave št. 10.470.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

Zagonetke v 1. številki. Angelčka so prav rešili: Jug Franjo, Studenci pri Mariboru; Fr. Baškovič, Hinko Lobe, Vladimir Pezdirc, Št. Vid n. Lj. (zavod).

Zagonetke v 2. številki. Angelčka so prav rešili: Pezdirc Vlad., Šefman Vlad. in Novak Vlad., Št. Vid n. Lj. (zavod); Milenko Kos, Al. Klavič in Frančiška Vrčnik, Štore; Srdan Turk, Ljubljana; Pavel Gruden, Celje; Franjo Jug, Studenci pri Mariboru; Frlež Marija, Pevec Matilda, Zabukovšek Rozalija, Srakar Zlatko, Golob Justina in Julijana, Ponikve; Arnšek Fr., Kanižar Ivo, Klenovšek Joško, Rola Mih., Zupanc Janko, Zelenjak Franjo in Jan Lovro, Veržej; Dacar Peter, Tržič; Rozman Marija pri š. sestrah v Celju; Ogrizek Ivanka, Grossmann Mařenka, Valenčak Micika in Zora, Čurak Francka, Weiss Ljudmila, Bavdek Vlasta, Križnik Štefka, gojenke š. sester v Celju; Helena Jereb, Bukovščica; Ivan Penca v Novem mestu; König Margareta, Kresnik Elizabeta, Pretner Jozefina, Bezgovšek Ivanka, Trebše Marija, Franc Rozina, Hošnjec Zora, Ulaga Erna, Brglez Mira, Zabukovšek Justina in Ida, Brigita Kolenc, učenke I. meščanskega razreda pri šolskih sestrah v Celju; Sušteršič Jelka, Sušteršič Marija, Potočnik Anika, Demšar Mici, Volčjak Iva, Žagar Rezika, Jelovčan Mara, Črnilec Julka, Vodé Minka, Kuhar Lenčka, Levstek Milena, Gosar Ivka, Mrak Vida, Berčič Anica, Vdovč Francka, Škofja Loka; Klarič Alojz, Štore pri Celju; Simerl Aleksandra, Soštanj.

Beseda ugankarjem.

Nekateri otroci ne marajo reševati zagonetk zato, ker jih je popolnoma prevzel duh sedanjega časa. Naj vam povem, kaj mislim.

Vidite, današnje dni gledajo ljudje vse preveč za dobičkom, za denarjem, za časno koristjo. Za čast se malo menijo, za duhovno korist še manj. »Kaj pa imam od tega, če rešujem uganke?« se vprašujejo. Vidite, v tem vprašanju se odkriva duh časa. — Kaj pa imam? — Nagrado! Kaj, ko jo pa dobi le eden! In ko bi bil tisti eden vselej eden in isti! Pa ni. Navadno pride vselej kak drug na vrsto. Nam se zdi to prav. So pa drugi, ki bi radi vse nagrade sami pograbili. In ker jih ne, se pa vprašujejo: »Kaj pa imam od tega, če rešujem uganke?«

Kaj imaš? Deloma so uganke za zabavo. Rešuješ, ugibaš — nekaj trpljenja in navora je gotovo zraven — rešiš — ha, kakšen užitek, kakšno veselje!

Imaš pa zato drugo korist: z ugankami se vglabljaš v vsako vrstno znanje. V zgodovino se zatopiš, napreduješ v zemljepisju, naroda z vsem svojim bogastvom stoji pred teboj, narod s svojo modrostjo in preprostjo, ki ti jo odkrivajo premnogi in na različne načine uporabljeni narodovi pregovori ali vremenska opazovanja in napovedovanja. Ali si pri tem res ne bistriš duha? J. I.

NOVEMBER ♦♦♦♦ ANGELČEK ♦♦♦♦ 1929/1930

L.-F.: Pisma.

LJUBA MOJA DRAGICA!

KAKO sem bila vesela Tvojega pisma! Trikrat sem tekla okrog hiše od same radosti in vsakemu sem ga pokazala, kdor me je vprašal, kaj norim. Oj, oj!

Mestno življenje si mi Ti popisala v drugačni luči, kakor sem ga gledala jaz s kmetov. Skoro bi ne verjela, ako ne bi pisala tega Ti, moja Dragica — sploh ne vem, če bi hotela verjeti.

Ob koncu pisma pa tudi berem, da Ti moja oblekica ni čisto všeč. Ne vem, ali si to zapisala sama od sebe, ali so Ti to naročili naša mama. Veš, kadar dobim jaz novo obleko od šivilje, takrat naša mama vselej tožijo in stokajo: »Oh, oh, oh, otroci, kaj bo to, kaj bo to! Me pa nismo nosile take obleke! To je vse pregosposko, vse pregosposko!«

Veš, oni dan je sosedova Tončka dobila toliko poguma, da je mami rekla: »Mama! Zakaj pa šivilji naročite, da naj tako obleko naredi?« Po so ji mama dejali: »Saj ji ne! Ona sama naredi tako — sam Bog ve, zakaj!« Pa je šla Tončka, ta jeziček, še k šivilji in jo vprašala, zakaj dela tako obleko, da se naša mama vedno jezé, pa ji je rekla šivilja, Strugova Franica: »Moram! Če bom delala vse po starem, bodo pa ljudje rekli, da nič ne znam in ne bom dobila

dela.« Z ljudmi se pa Tončka ne mara kregati, pa tudi ne zna se ne, zato je pa utihnila in mirovala. Ali bomo otroci stare ljudi učili?

Ko bi ne bilo šole, bi te za prihodnji mesec povabila k nam. Veš, v decembru je pri nas lepo! Sicer je včasih mrzlo, pa nič za to. Dobro se oblečemo in zavijemo v svoje suknjice, brat vzame v roko gorečo baklo, pa gremo zjutraj zgodaj k zornicam. Od daleč gledamo, kako se bližajo od vseh krajev, s hribov in iz dolin, goreče luči — vse proti enemu kraju, proti cerkvi, tam pa ugasnejo. Vem, da bi ti to rada videla, samo če nisi preveč zaspana zdaj pozimi? Kaj?

Čakaj, ravno prav! Prav zdaj mi je prišlo na misel: o Božiču pridi! Bova šli o polnoči k sveti maši. Z baklo! Ali boš prišla? Prosi doma, ubogaj in pridna bodi, morebiti Ti bodo dovolili. — In pa tako rada bi Te še nekaj povprašala. V naši šoli je že nekaj deklic, ki so pristrižene na fanta. Meni je to silno všeč. Prosila sem mamo, da bi smela tudi jaz lasce odrezati. Veš, da imam sicer dolge, toda tako lepih in dolgih ne ko ti. Ti celo lahko sedeš nanje, ko se razpleteš. Vendar sem upala, da mi bodo mama dovolili. Pa so kar na kratko rekli: »Ne!« Kaj pa ti misliš o tem? Kaj pravijo tvoja mama? Res so dolge kite lepota na dekletu, toda moda, draga moja, moda, moda — — —! Tudi na deželi ne moremo mimo nje.

Iskreno Te pozdravlja

Tvoja

Francika.

Matko Krevh: Črna muca.

GOSPOD urednik so me nedavno ljubeznivo okregali, češ da hočem vas, mlade čitatelje, prestrašiti s povestjo, pri kateri bi vam nedvomno stali pokonci vsi zlati, črni in kostanjevi kodri kakor ježu bodice. Zato so mi pisali: »Nikar tako! Mojih mladih prijateljev ne smete strašiti!« — Pa jih ne bom, če se gospod urednik res tako boje za nje! Ubogal bom. Toda povedal bom vkljub temu, da sem se jaz sam

nekoč nečesa tako neznansko prestrašil, da sem bil od neke otroške bolezni brž ozdravljen. Polu skrivnosti je ta stavek, kajne, nalašč sem ga zapisal zato, da boste bolj radovedni, zakaj povest o črni mucu ni kar tako — — —

Ali že veste, da sem v otroški dobi, to je takrat, ko sem že hodil po dveh nogah brez pomoči rok, nosil jankico? Saj jo oblečejo vsem malim dečkom, ker jim mamice še ne zaupajo hlačk; že vedo, zakaj. Tudi vi, dečki-nagajivčki, ste že jankico nosili; le ne posmehujte se meni zaradi nje!

In tedaj sem jedel tudi že sam, pa ne sedeč za mizo, ampak stoječ zraven klopi, koder je stala lesena skodelica. Iz te sem zajemal z veliko nespretnostjo razne otroške jedi, kakor kašo, pšenični močnik, pšenični zdrob in tako reč. Tudi nad žgance sem se včasih spravil. Kajne, bil sem junak! Včasih se me je pa lotila tista otroška bolezen, ki se da najlepše opisati z »ne bom jedel! nočem jesti!«. Vi bi ji nemara rekli kujavost, trmoglavost ali kaj sličnega. Mamice pa znajo tako kujavost ustrahovati, bodisi da nagajivcem odvzamejo jed ter jih pustijo lačne, ali pa jih pošljejo v kot. Tudi na tisto plat, na katero otrok največkrat cmokne, ko začne hoditi, mu prišijejo katero. Zakaj ne? Da le preveč ne prileti, mali grešnik se pa le poboljša — do prihodnje kujavosti seveda.

Manjšega junaka pri žlici vzame dobra mamica tudi na krilo, da skupaj jesta iz ene skledice. Edino mamica še rada je na tak način. Le pomislite, kako mali sladkosnedež brodi z žlico po jedi, se nagiblje naprej, da mu jed od obeh strani žlice kaplja nazaj v skledico — največkrat pa tudi iz ust. Uide mu tudi žličica v jed, včasih mu je jed prevroča, pa jo spusti z žličico vred v skledico — vse to se pa mami prav nič ne gabi. Res velika je mamina ljubezen do otroka!

Tudi midva z mojo rajno mamico sva nekoč na tak način večerjala. Pa ne bova, žal, nikdar več; tudi drugače ne. In nikdar več se ne bi kujal, kakor sem se pri tisti večerji, če bi bila jed še tako zasoljena ali neslana.

Črno mucu smo imeli takrat pri nas. Nihče je ni klical, nihče vabil — kar sama je k nam prišla. Oče

so nekoliko zagodrnjali, češ, saj sta že dve mački pri hiši, čemu treba še tretje in še tako grdo črne! Materi pa se je sestradana živalca smilila. Dali so ji mleka in muca je bila menda prepričana, da je s tem dobila rodbinsko pravico v naši hiši. Nič ne bi bil rekel, če bi bila siva ali rjavkasta — toda črna muca! *Čuden strah sem imel pred njo. Najmanj so mi še ugajale njene oči, ki so se grozotno svetlikale sredi črne glave. Če se mi je ta črna muca približala, ko sem bil sredi igrač, sem jih zapustil ter se preselil drugam. Kaj žalega ji pa vkljub vsemu nisem storil, kakor to delajo poredni otroci, ki mečejo v mačke kamenje, krepeljce in kar jim pride primernega pod roko. To je zelo grdo, ker je tudi mačka božja stvar in potrebna pri hiši, da lovi miši.*

Moj strah pred črno muco je bil pa meni koristen.

»Kako neki?« me vprašujete. »Povej že vendar, saj si obljubil!«

Res je, obljubil sem, zato vam povem, ker bi vi drugače zvečer niti zaspali ne mogli. Toda tudi povem: jaz ne bom kriv, če se vam bo ponoči sanjalo o črni mucu. Zakaj pa ste tako nestrpní! Prav vam bo!

Proseno kašo s sladkim mlekom sem večerjal tisti večer z mamó, sedeč ji na krilu. Vsakdo mi mora pri-trditi, da je mlečna prosena kaša tako dobra jed, da bi jo še angelčki s slastjo jedli, če bi hodili po zemlji. Toda meni — nebogljenču — se je naenkrat ustavila. Komaj enkrat sem jo zajel in že sem dejal kujasto: »Ne bom jedel, kaša ni dobra!«

Mamica me je pogledala postrani ter me vprašala, če sem bolan.

»Nak, bolan nič.«

»Torej se le kujaš?«

»Kaša ni dobra!« sem odgovarjal trmoglavó.

»A tako? — Dobra ni? — No, če si rajši lačen, pa bodi! Kašo bom dala pa črni mucu.«

Čuden strah me je prešinil ob tej besedi, vendar se nisem prenehal kujati.

»Pa jo dajte!« sem dejal, ker črne muce nikjer nisem videl.

»Ti seme ti, kujavo! Uženem te.« Odprla je mama okno ter zaklicala: »Črna muca — na, na!« Kakor bi

trenil, se je res prikazala črna muca na oknu. Mene je obšel nepopisen strah. Pograbil sem skledo, oklenil se je z levico, z desnico pa sem začel tako pridno zajemati, kakor menda prej nikoli.

»Ali se boš še kdaj kujal?« me je vprašala mamica. Odkimal sem, ker od strahu nisem mogel odgovoriti in pa ker sem baš premleval precejšen založaj kaše v ustih.

Od takrat se pri jedi nikoli nisem več kujal.

Slično zdravilo priporočam vsem mamicam za otroke, ki se pri jedi radi kujajo. Ozdravljeni bodo.

Mamice na to zdravilo ne pozabite!

Janko Samec: Vseh mrtvih dan.

*Kako da tak trdo in žalostno
zvonovi na vasi zvonijo?
In kam ti ljudje — pa še pred nočjo! —
zamišljeni vase hitijo? —*

*Zganili nocoj za vseh mrtvih dan
zvonovi so v spev se nagrobni;
za njim so odpravili prek poljan
ljudje se v tej uri tegobni.*

*Za cerkvico skriti jih čakajo
njih dedje, očetje, sinovi —
za njimi nocoj si izplakajo
vso srčno boleost nad grobovi.*

*Kako pa bi nanje pozabili —
vsak dan hité misli k pokojnim! —
ko tudi zvonovi ne vabili
neutrudno z zvonjenjem bi trojnim!*

Danilo Gorinšek: Naša puta.

Naša puta je naduta
in kaj nagle jeze,
če se malo ji zameriš,
koj — v drug kurnik zleze.

Oni dan je deževalo
— kaj bi puti nosil! —
res na puto sem pozabil,
da bi zrn ji trosil.

Drug dan dal sem ji koruze
— ko se vse je zlilo —
ali — lej jo, puto jezno,
— jajec nič ni bilo!

Svjatoslav: Naš kozel.

Pri nas pa velikega kozla redimo,
vsak dan mu damo koš zvrhan sená
in suha mu rebra prečudno solimo,
vseh petnajst celih in zlomljena dva.

Naš kozel ima lepe in dolge noge
in skoči od Krima do Šmarne gore,
naš kozel ima hude in črne oči,
da vsakdo se ga še podnevi boji.

V nedeljo ga bomo pa s pipcem zaklati
in s klinom lesenim iz kože ga dati,
očistili ga in oprali krvi
in spekli na ognju ga sredi vasi.

Kdor prvi priteče, bo sline požiral,
kdor vse bo zamudil, bo parklje obiral,
kdor prav pride, dobil bo nekaj kosti
in morda še kaj, če poprej ne zbeži.

France Bevk: Strahulja in pošast.

(Pravljica z avstralskih otokov.)

ZIVELA je žena, ki se je imenovala Strahulja. Ta je imela moža z imenom Pogum. Ta dva sta bivala v vasi Strahota, nedaleč od Mokre reke. Žena je imela trideset otrok. Vsi so se po njej imenovali Strahuljčki.

Nekega dne je odšel oče na ribji lov. Ko ga več ni bilo, se je prikazala pošast Ham-ham in dejala ženi: »Strahulja, Strahulja, kje je tvoj mož Pogum?«

Žena je odgovorila: »Poguma ni doma. Šel je na lov, da bodo imeli otroci kaj jesti.«

Tedaj je dejala pošast: »Daj mi enega izmed svojih otrok, da ga pojem.«

»Ne,« je dejala žena, »tega ne naredim. Bojim se moža.«

»Dobro,« je dejala pošast, »če mi ne daš otroka, pojem tebe.«

Tedaj je dala žena najstarejšega otroka. Pošast ga je pojedla in zginila.

Kmalu nato je prišel oče domov in opazil, da otrok manjka. Vprašal je ženo, kje naj bi bil. Strahulja mu je povedala, kaj se je zgodilo.

Naslednjega dne je šel oče znova lovit ribe. Tudi zdaj je prišla pošast k ženi, zahtevala enega otroka, ga pojedla in odšla.

Tako je šlo dan za dnem. Kadar je oče šel lovit ribe, je pošast obiskala ženo, zahtevala po enega otroka in ga požrla. Naposled je, ostal le še en otrok pri življenju.

Tedaj je rekel mož svoji ženi: »Pojdi ti na lov; jaz bom pazil na najinega edinca, ki nama je še ostal, zakaj vse ostale otroke si mi že zapravila.«

Žena je odšla. Kmalu nato se je prikazala pošast in zahtevala zadnjega otroka. Toda ni opazila, da je žena šla z doma in da je mož mesto nje doma. Ko se je ta branil dati otroka, mu je dejala pošast: »Če mi ne daš otroka, kot zahtevam, te pojem.«

»Prav,« je odgovoril Pogum, »le pridi bliže in požri me!«

Takoj je pošast skočila nanj, a jo je mož prebodel s sulico.

Kmalu nato se je vrnila žena domov. Ko je zagledala, da leži Ham-ham mrtev, je bilo njeno veselje veliko in Strahulja in Pogum sta odslej živela v miru in zadovoljstvu.

Mirko Kunčič: Kaj je videla zvezda?

*Pogledala je kradoma
skoz okno bele koč
v samotno izbo, kjer nekdo
obupno v noč se joče.*

*In videla je: nad obraz
mrliško bled in truden,
oblit s krvjo rdečo,
se sklanja mati žalostna
in krik ji vre iz dna srca:
»Kaj ste storili z njim, ljudje?
Ubili ste mi srečo!«*

*Narahlo je odprl oči:
»O mati, kaj bi skrival?
Odpusti! Sam sem kriv. Pijan
vso družbo sem izzival.
Kako to peče in boli...
Prepozno je kesanje.«
Zahropel je in ves trpeč
omahnil v večno spanje — — —*

*Odplula dalje čez nebo
je zvezda jasna, mila,
od tuge se je v črn oblak —
v črn pajčolan — zavila.*

Jos. Kostanjevec: Mladostni spomini.

MED BURJO je naletaval nov sneg. Zgodaj se je bilo zvečerilo, tema je polehla po čumnati, a iz velike peči se je širila mehka dobrodejna toplota. Ded Stariha je sedel ob peči z otroki svojega sina, nekam zamišljen in nenavadno molčeč. Toda, ko se je bilo dodobra stemnilo, je čudovito oživel in spregovoril: »Otroci, ko pride mrak v izbo, me nič ne moti in dela tudi nimam, dokler mati ne prinese luči. Tak čas vam rad kaj povem, da se iz mojega pripovedovanja kaj koristnega naučite!«

Otroci so se bliže primaknili k dedu, da bi bolje slišali, in so se še tesneje stisnili k peči. Ded je začel pripovedovati:

»Blizu trga v prijazni gorski vasici je tekla moja zibelka. Bili ste nekoč že z menoj tam gori vsi; videli ste borno kočo, ki je prva razprostirala nad menoj svoj krov; videli ste za njo trato, ki je videla prvo moje veselje in prve moje skrbi. Še zdaj mi je v spominu sleherni grm ondi, sleherni zatišje, kjer so se vsako leto pokazale prvi vijolice dolgo prej nego po drugih krajih; še zdaj vidim v dračju ob vodi kosovo gnezdo, ki ga je znosil sleherni leto že v marcu, ko so drugod hruli še zimski vetrovi čez poljane in je še ledena skorja oklepala vsako jutro potoke in mlake po rjavih travnikih.

Nekega leta je pa nenadoma narasel hudournik, ko so se bili kosu mladiči komaj izlezli iz jajčec, in odnesel jih je z gnezdrom vred v široko reko. Stal sem na bregu in videl stara dva, kako sta se plašno preletavala, kako iskala in iztikala za mladiči. Vse sta preobrnila, a nikjer ni bilo nobenega sledu za njimi. Stari je po brezuspešnem iskanju zletel na višek obpotočne vrbe in se oziral navzdol po potoku. Za njim je prišla tudi ona. Drug poleg drugega sta strmela na veji v nemem obupu. Od nikoder se ni prikazalo, kar sta iskala. Čez dolgo sta tiho odletela, njiju senca se je zazibala v jutranjem solncu in zginila. Drugo leto ju ni bilo več nazaj, v dračju se ni zgenilo ničesar več. Koliko sem videl pozneje ljudi, ki so si bili ustvarili s težkim delom in trudom lastno domačijo, ki so

bili dolgo srečni na domači grudi, a prišla je nesreča — ne sama, druga za drugo — in izpraznile so se hiše ter snivale zapuščene in žalostne. In vselej, kadar je zginil tak rod, sem se spomnil kosovega gnezda v dračju ob vodi in njegove usode...

Moj oče je bil dninar. Imel je sicer malo njivico in kos vinograda, a to ga ni moglo živiti. Bilo nas je v družini preveč, namreč petero, poleg očeta in matere še jaz in dvoje sester. Obdeloval je pa oče svojo njivo in vinograd kar mimogrede, zgodaj zjutraj, preden je odhajal drugam na delo. Delal pa je ves teden dan za dnevom in zaslužil toliko, da nismo bili nikdar lačni, pa tudi ob nedeljah ne bosli in raztrgani. Oče, mož trdega razoranega obraza, širokih obokanih prsi in močnih žuljavih rok, mož raskavega glasu, je imel srce mehko kakor otrok. Kolikokrat je to mehko srce pokazal nehoté in nevedé, dostikrat celo med tem, ko nas je kregal, nepokorne in lahkomišelné otročaje.

V malem prostoru pri kuhinji je bilo pri nas po stenah vse polno tičjih kletk in v njih najraznovrstnejše ptice. Kako jim je oče stregel!

Vse je sam opravil pri njih, krmil jih, jim čistil in snažil kletke. Zato se je razlegalo po naši hiši petje od ranega jutra do poznega večera. Ko so v hišo posijali še zlati solnčni žarki, ni bila naša domačija več skromna koča, ampak razkošna palača, kjer so goreli blesteči lestenci in svirali najboljši godci. Sčasoma je oče tudi mene naučil, da sem znal streči ptičem in delal sem to z velikim veseljem. »Kdor nima ptic rad, ni dober človek,« je oče večkrat rekel. »Le glej jih, kako so hvaležne za tisto majhno postrežbo, ki jim jo naklanjaš. Dasi so tako majhne in nežne, vendar ti v žalosti razveselijo srce.« Nedelja je bila pri nas najsrečnejši dan. Ko so drugi posedali po krčmah in popivali, zapravljali svoje zdravje in imetje, smo bili mi z očetom doma in smo si dali opraviti pri kletkah in pticah, da smo izvršili vse to, česar nismo mogli izvršiti med tednom. Edinost in ljubezen sta vladali v naši koči. Razen ptic so bile tudi dobre knjige v naši hiši vedno nakopičene na naši beli javorovi mizi. Tudi izposojali smo si jih, kjerkoli smo mogli. Redke so bile še v tistih časih

knjige — največ je bilo Mohorjevih — a znali smo mikavne dobiti tudi, ako bi bile pod zemljo. V tej reči je pa bila na svojem pravem mestu naša dobra mati, ki nam je čitala vsak večer in ob nedeljah in praznikih na glas, dokler nismo začeli hoditi v šolo in se nismo naučili čitati. Potem smo se menjavali. In skoro topli smo se, kdo bo smel čitati prvi. Res, lepo je bilo tistikrat naše življenje. Teklo je mirno in gladko kakor reka v dolini, bilo je čisto in nekaljeno kakor gorski studenec, globoko in polno kakor morje. Tako neznatna kočica, tako malo posestvice, da bi ga bil skoro preskočil šestleten otrok, a videlo se je v njem vse tako veliko in lepo, kakor je velik in lep vesoljni svet.«

Adam Milkovič: Sreča.

KO JE bil mlad, jo je videl. Onstran hiše je stala in ga vabila. Tako lepa je bila in smehljala se je. Razprostrla je roke in je dejala:

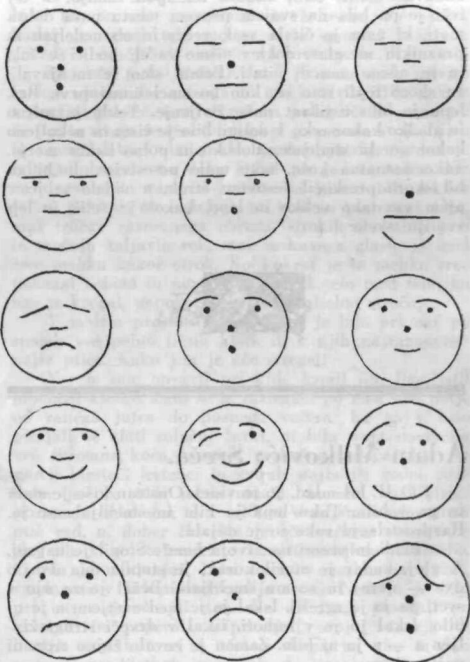
»Pridi in vzemi me; tvoja bom!« Stopil je naprej. A glej, kadar je storil korak, je stopila ona dva, o dva — nazaj in se mu smehljala. Bežal je za njo v svet, pa jo je zgrešil. Iskal jo je med cvetjem, a je ni bilo. Iskal jo je v samoti, iskal v drveči strugi življenja — a je ni bilo. Zaman je zevalo žejno srce, ni našlo sreče.

Pa je zbežal nazaj, nazaj v svoj rojstni kraj. Tam je v spoznanju obstal kamenit. Onstran hiše je stala — stala solzna starka in jadikovala:

»Otrok moj, zakaj si bežal od rodne grude?«

»Mati!« je zaječal in bil srečen.

Obrazi in izrazi.

Kako se morejo z lahkoto napraviti s točko, ravno črto in polkrogom ozir. krivo črto najrazličnejši obrazi, ki izražajo najraznovrstnejše občutke kakor veselje, smeh, začudenje, jezo, žalost, nevoljo itd. Na ta način je mogoče naznačiti tudi značaj, kakor osornost, trdno voljo (energijo), prebrisanost itd. Sploh je z zgoraj omenjenimi tremi znamenji mogoče narisati nepregledno obrazov. Večji ali manjši efekt je tudi odvisen od tega, ali se nariše tak obraz v krogu ali v ovalu.

Bogomil: Dragi Marijini otroci!

VSI TISTI, ki boste prižigali ta mesec lučke na grobu svoje pokojne mamice, veste in čutite, kaj je dom brez matere. Ta dom je morebiti tudi čeden in prijeten dom, toda nekaj mu manjka, odkar ni več v njem dobre mamice.

Vidite: tudi v nebesih bi nekaj manjkalo, če bi ne bilo tam Matere vseh mater, če bi ne bilo tam Marije.

Kaj je Marija? Debele knjige vam bi morali napisati, če bi hoteli podati popoln odgovor na to vprašanje. Le nekaj malega naj vam povem: Marija je Mati.

Marija je božja Mati. Bog sam jo je hotel imeti za Mater svojemu Sinu, našemu Odrešeniku. Vsak dober otrok ljubi svojo mater, uboga jo, časti jo in spoštuje jo. Najboljši otrok, Sin božji, tudi ljubi Marijo, časti jo, posluša jo. In to nam daje pogum, da se radi obračamo na Marijo in jo prosimo pomoči.

Marija je pa tudi naša mati. Vsaka mati ljubi svoje otroke, brani jih, zagovarja jih pred očetom in pred drugimi ljudmi.

Bral sem o neki materi. Imela je bolno dete. Stregla mu je noč in dan. Nekoč je pa vzela kredo in naredila vselej na steni črto, kadar je morala vstati in pomagati otroku. Ko je zjutraj prešela črte, jih je bilo šest in trideset. Če vzamemo za noč dvanajst ur, se to pravi, da je vstala vsako uro trikrat. Vprašajte še vi svoje mamice, koliko so že naredile za vas!

Enako dela za vse svoje otroke Marija v nebesih. Kdo ve, kolikokrat je že za vsakega izmed vas posredovala pri Bogu, in kolikrat še bo, preden bo zašlo

solnce vaših dni! In koliko ima Marija takih otrok, kakor ste vi! Poleg belega Evropejčka, temnordečega Indijančka, rumenkastega Kitajčka dviga k njej svoje roke črni zamorček in vsak v svojem jeziku jo prosi slednji dan: »Sveta Marija, mati božja, prosi za nas!«

Marija je nebeška mati. Vsi izvoljeni in vsi svetniki v nebesih morajo priznati, da so prišli do svoje sreče največ po Mariji. Ko so že omahovali na svojem potu v večnost, jih je misel na Marijo dvigala, da so vztrajali.

Mati je pri hiši vir sreče in veselja. Prav isto je Marija v nebesih. Bog nam je hotel nebeško veselje na vso moč povečati in posladiti. Zato nam je poleg sebe dal še v Mariji vir novega veselja, nove sreče.

Ali ne bo res lepo v nebesih: En Bog, ena Marija, mi vsi drugi pa na vekomaj srečna, vekomaj blažena in radosti polna nebeška družina! Kdo bi ne bil rad v tej družini!

Pravijo, da na dan vseh svetnikov vsi obhajamo svoj god. Dobro! Za ta dan vam vsem želim največjo srečo: da bi bili kdaj udje nebeške družine.

Ali se bo ta želja uresničila? Težko — brez materinega blagoslova. Zato pa jo precej pristavljam: Z ljubljenim Sinom vas blagoslavljalj devica Marija!

Uganke.

Kateri umetnik je najbolj priden?

Orglavec, ker dela z vsemi štirimi.

Kdo nima nog, da je vendar noč in dan na nogah?

Konjska podkev.

Kateri človek ima tam glavo, kjer imajo drugi noge?

Kateri se na glavo postavi.

Kje se nosi največ polhovih kap?

Na glavi.

Kaj je v Sloveniji še višje od Triglava?

Ti, če greš nanj.

Kdo hodi najdlje v šolo?

Učitelj.

V katerem mesecu ni nobene nedelje?

V luni.

Uganke, skrivalice in drugo.

Posetnica.

(Črtomir.)

Pepe Krulc

Vače

Kaj je ta mož?

Mavrica.

(Jan. Ložar, Ljubljana).

Bodi opozorjen, da je delov notranjega kroga tudi 25. Te vse izpolni — s čim? — in dalje pojde lahko. Začni ob pričetku mavrice!

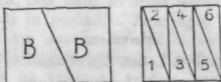
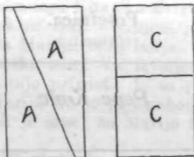
Izpremenitev.

(L. Jan, V—j.)

g	o	i
+	.	.
.	.	+
i	o	g

Izpremeni »gol« v »log«. Kjer o pike, ostanejo črke iste; pri križcu pa se postavi druga primerna črka.

Sestavljalna naloga.

Napravi iz teh delov križ.

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista in se objavljajo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki.

Rešitve v 2. številki.

Računska uganka.

Prvotno sem imel v desnem žepu 18 Din, v levem pa 14 Din.

Besedna uganka.

M a r i b o r
i l o v i c a
D j a k o v o
b r a d l j a
l e s n i k a
M e t l i k a
o p o r o k a

Trnje.

Pazi na trnje, da se ne obodeš!